

קרן זרה בחושך אור לישראל

מתורתו של צדיק אביך ועקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בביאור פשט מצוות התורה וענייני עבודת הש"ת שגלקטו מכל ספריו הק'

פרשת נח תשפ"ד

וכן נמי דוד המלך עליו השלום אמר (תהלים קמ"א ד) 'אל תט לבי לדבר רע וכו', ופרש בזוהר הקדוש (ח"ג מו.) דכונת הכתוב הוה דודו המלך עליו השלום עם לבו מדבר, שאומר לו אתה לבי שפטה אותי לדבר רע, הנגי גוער בך שלא תטה אותי לדבר רע, שאין רצוני לעשות שום דבר רע, דדבר פשוט הוא דהכל תלוי בלב.

ועל זה אמרו רבותינו זכרונם לברכה (ויק"ר א ו) דעת קניית מה חסרת, דעת חסרת מה קניית, דהדעת בלב הוא, ולפיכך אם הלב מתקן וחושב כי אם ביראת ה' כל היום בודאי דכל האיברים מתקנים, ואם חסר הלב הכל חסר:

שלשה ספירות העליונות נרמזו בלב

ומאחר דהכל תלוי בלב, והאל יתברך שמו בצלם אלקים עשה את האדם, נרש הספירות העליונות שהם חכמה בינה ודעת כלם נרמזו בלב, דחכמה יש בה ל"ב נתיבות חכמה, ול"ב הוא ל"ב, בינה הוא עקר הלב, כמו שאמר בפתיחת אליהו זכור לטוב (הקדמת תיקור' יז) בינה לבא ובה הלב מבין, דעת בלב תלוי, הרי דנרש חכמה בינה ודעת שהם הספירות העליונות כלם נרמזו בלב, וכל זה להורות לבני ישראל דצריכים להשתדל הרבה כדי לטהר לבם ביותר שתשרה עליהם רוח קדשה וטהרה:

ומשמע זה גם כן התורה תחלתה ב"ת וסופה למ"ד, להורות לנו דעקר התורה ומצותיה הכל תלוי בלב, אם הלב שלם בזה יוכל לקיים התורה ומצותיה, ואם אין הלב שלם אחרי השם לא הועיל כלום:

(מחשוף הלבן פרשת נח)

ישמור עצמו בעת התפילה בבית

הכנסת

ובני ארם עוץ וחול ונתן ומש (י. כג.) הרמז בזה, שבשעת תפלה צריך שיטהר מחשבתו ויפנה לבו מכל דברים המטרידים אותו, לפי שהתפלה נקראת עבודה שבלב, שנאמר (דברים יא ג) 'אלעבדו בכל לבבכם', ועוד, צריך שינהג קדשה בבית הכנסת ויחשב שהשכינה שם, ולא ירבה דברי חל בבית הכנסת ולא יריב עם אדם שם:

וזהו שנאמר **ובני ארם** שהיא התפלה, **עוץ** מלשון עצה, דהיינו צריך שיטהר עצתו ומחשבתו ולא תהיה עצתו אלא בעבודת ה' דוקא. **וחול**, היינו מרחיק דברי חל שלא יזכרים בבית הכנסת ונתן, אותיות 'נתן', שלא יעשה שום תנא ולא יריב בבית הכנסת. וזהו **ומש**, מלשון הסרה, כמו 'לא ימוש' (יהושע א ה), כלומר דמסיר עצמו מדברי חל ויריב ומצה וקיצא בבית הכנסת, ומתנהג בה כי אם בקדושה:

(פיתוחי חותם פרשת נח)

לומדיה, אם רצית לעמד על הלומדה כדי שתדע אם לומדה לשמה אם לאו, זה לך האות, אם זה הלומד צדיק ותמים ומצא חן בדרותיו שנקבלים דבריו בעיניהם, בזה תדע שגם את האלקים התהלך נח, דהיינו שגם לפני האלקים נקרא לומדה לשמה, ומצא חן בעיניו:

(מחשוף הלבן פרשת נח)

עיקר הלימוד שיביא לידי מעשה

עשה לך תבת עצי גפר וכי קנים תעשה את התבה וכפרת אתה מבית ומחוץ בכפר (ו. יד.) מלת 'כופר' במלוי כזה כ"ף ו"ו פ"א ר"ש, גימטריא תר"ג ועוד מאה, מאה ברכות בכל יום, שיהיה מקום תר"ג מצות, דעקר הלימוד הוא המעשה כמו שאמר התנא (אבות פ"א מ"ז) ולא המדרש הוא העקר אלא המעשה. וצריך שיהיו פיו ולבו שוין, וזהו שאמר וכפרת אתה מבית ומחוץ בכפר, הם תר"ג מצות הרמזים במלת 'כופר' במלוי, כמו שכתבנו:

(מחשוף הלבן פרשת נח)

עיקר תיקון איברי האדם תלוי בתיקון הלב

עשה לך תבת עצי גפר וכי (ו. יד.) אי נמי עשה לך תבת עצי גפר וכו'. אפשר לרמוז על גוף האדם, שצריך האדם להשתדל ולטהר במאד מאד לתקן את גופו שיהיה מתקן, ויהיה כלי טהור וראוי לקבל נפש רוח נשמה, כי עקר נפש רוח נשמה תלויה בתקון הגוף, דלא שרף זה בלא זה:

כל האיברים תלוין בלב

והנה תקון האדם תלוי בלב הוא העקר והוא השרש, כל האיברים תלויים בו, דלא אפשר שייעשה אדם שום מעשה אם לא הקדים המחשבה תחלה כיצד יעשה, דבלא מחשבה לא שרף שייעשה. ומשמע זה אמר רבי יוחנן בן זכאי עליו השלום לתלמידיו עליהם השלום רואה אני את דברי רבי אלעזר בן עזר מדבריהם (אבות פ"ב מ"ט) שתלה הכל בלב, לפי שכל האיברים הולכים אחריו:

העיקר הוא לתקן הלב

ועל זה אמר שלמה המלך עליו השלום (משלי כו טו) 'תנה בני לבך לי ועניך דרכי תצננה', ואפשר דבא להשמיענו בזה, דאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ירושלמי ברכות פ"א ה"ה) עינא ולבא תרוניהו סרסורי דעברה ניהו. בא לומר דהעקר הוא הלב, דאם הלב אין רצונו בדבר לא נשאר לעינים מה לעשות. וזהו שאמר 'תנה בני לבך לי', שהוא העקר, וממילא פשוט דעניך דרכי תצננה, דהעקר הוא הלב:

הלומד תורה לשמה, הכל שומעין בקולו אלה תולדת נח נח איש צדיק תמים היה בדרתיו את האלקים התהלך נח (ו. ט).

במסכת אבות (פ"ו מ"א) רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה וכו'. נמצא מביאר היטב דסימני תורה לשמה הם האמורים שם. עוד מצינו פתבו רבותינו זכרונם לברכה דהלומד תורה לשמה דבריו מקבלים, הן המשפט ששופט אותם, הן המוסר שאומר להם, הן ההנהגות שפנהיג אותם, הכל שומעין לו ומקבלים דבריו עליהם, אחרי דבריו לא ישנו ועלימו טהף מלות, מי שנקבלים דבריו כזה על הבריות בודאי דהתורה שלומד היא לשמה, והדבר הזה בעצמו שנוי במשנת רבי מאיר, דתנתי שם ונתנת לו מלכות וממשלה וחקור דין:

הרוצה שיתקבלו דברי תורתו יהיה ירא ה' ולומד לשמה

וזהו הוא שאמר שלמה המלך עליו השלום (קהלת יב יג) **סוף דבר הכל נשמע את האלקים ירא ואת מצותיו שמור**, דהיינו שלמה המלך עליו השלום מזהיר לאדם, אם רצונו שיתקבלו דברי תורה שיאמר לאחרים בעיניהם ויקימו דבריו, צריך שיהיה ירא אלקים ויהיה לומד תורה לשמה, וזהו שאמר 'סוף דבר הכל נשמע', דהיינו אם רצית שכל מה שתאמר ותשפט ותוכיח לעם יהיה נשמע ומקבל ומצד עליהם, צריך שתהיה 'את האלקים ירא ואת מצותיו שמור', בזה יהיו מקבלים דבריו בעיני שומעיהם, 'כי זה כל האדם' (שם), דהיינו כל עקר ביאת האדם לזה העולם, על מנת כן בא שיהיו כל מעשיו לשם שמים:

ואפשר דזהו נמי כונת התנא במסכת אבות (פ"ב מ"א), איווהי דרך ישרה שיבר לו האדם, כל שהיא תפארת לעושהה ותפארת לו מן האדם, בא לומר על הלומד תורה ומלמדה לאחרים ועושה משפט ומוכיח לעם, שצריך שיהיה למודו לשם שמים כדי שיקבלו העם את דבריו. וזהו שאמר כל שהיא תפארת לעושהה, דהיינו יש תפארת לעושהה למעלה, שלומד לשם שמים, ובזה יש לו תפארת מן האדם, שבני אדם השומעים דבריו מתפארים בהם ומקבלים אותם בסבר פנים יפות. וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סוכה טז:) 'תורת חסד על לשונה' (משלי לא טו) וכי יש תורה של חסד ותורה שאינה של חסד, אלא תורה שלומד האדם לשמה נקראת 'תורת חסד', ושאני לומד לשמה אינה של חסד. וגם הכונה בזה כמו שכתבנו, דהלומד תורה לשמה כשאומרה לאחרים מתקבלים דבריו בעיניהם, וזהו חן וחסד:

וזהו כונת הפסוק (בראשית ו ט) **אלה תולדת נח, נח אותיות חן**, דהיינו שלמד תורה לשמה, דבזה נקרא חן תורה על

חידה שבועית:

מה מרמז רבינו בכתוב אלה תולדות נח – אותיות ח"ן – מדוע מצא נח חן בעיני בולס? (נא לכתוב תשובה קצרה ומתמצתת!)

פתרונות יש לשלוח עד יום שלישי הקרוב, כמו כן נא לציין כתובת מדויקת וטלפון

למייל: p0774702681@gmail.com או לפקס 0774702681, יש לציין בראש הדף 'עבוד אביך יעקב'

שם הזוכה במסידור לשחדיית מתיבתא בהוצאת עוז והדר:

פרשת חוקת: ה' מ. שכטר מחיפה.

התשובה צריכה להיות מותר ספרי מרן ה'אביך יעקב' זי"ע (או מתוך עלון זה) בין שולחי התשובות תיערך הגרלה על סידור השלם (ספרד) עם רקמה ייחודית בהוצאת 'עוז והדר'.

